

KØRSEL MED TRUCK

Indledning

Trucks, el-heste og andre løftevogne bruges i stort omfang på lagre. Arbejdstilsynets data viser, at trucks og andre hjælpemidler er involveret i mange ulykker. Ulykkerne omfatter tre typer:

- Ulykker der rammer personer, som ikke har noget med det arbejde at gøre, som trucken udfører
- Ulykker der skyldes, at truckføreren og de øvrige arbejdende ikke koordinerer deres handlinger
- Ulykker der skyldes, at truckføreren og/eller de øvrige arbejdende rammes af gods, der falder ned.

BAR transport og engros finder derfor det er vigtigt at sætte fokus brug af trucks, el-heste og andre kørende tekniske hjælpemidler.

Arbejdstilsynet

Arbejdstilsynet har haft branchevejledningen til gennemsyn og finder, at indholdet i den er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet har alene vurderet branchevejledningen, som den foreligger og har ikke taget stilling til, om den dækker samtlige relevante emner inden for det pågældende område.

Hjælp os med at gøre materialerne bedre!

BAR transport og engros anvender brugerens bedømmelse af materialerne til at blive bedre. Materialerne evalueres i en vis periode efter deres offentliggørelse. Alle kan bidrage til evalueringen på hjemmesiden

www.bartransport.dk

Certifikater og instruktion

Der kræves certifikat til kørsel med gaffeltrucks, som har mekanisk løft af byrden langs den ene side af en lodret mast og har mekanisk kørsel. Der kræves dog ikke certifikat, hvis løftehøjden højst er 1 meter. Arbejdstilsynet accepterer, at løftehøjden kan begrænses ved et fast stop for gaffelslæden. Dette stop kan indrettes til at frigøres med en nøgle, så en truckfører med certifikat kan benytte trucken til større løftehøjder. Undtaget er også skinnestyret truck, f.eks. sporbundet plukke-truck og reolstabler.

Der findes to typer af certifikater:

- A: gaffelstabler, der kan betjenes gående (fører-stangsgaffeltruck, evt. med ståplade)
- B: gaffeltruck, som føreren skal stå eller sidde på. B-certifikatet gælder også som A-certifikat.

Arbejdstilsynet anbefaler, at leverandøren af en truck oplyser om, hvilken type certifikat der kræves.

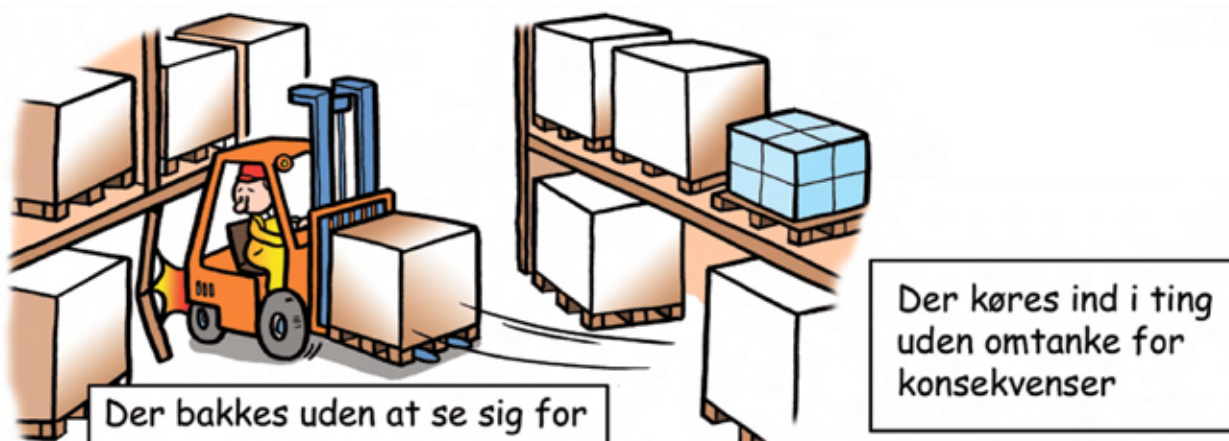
Gaffeltruckførercertifikat kan udstedes til personer, der opfylder følgende:

- er fyldt 18 år (unge under 18 kan få udstedt et certifikat, såfremt det indgår som led i en godkendt erhvervsuddannelse)
- har en tilfredsstillende lægeattest
- har bestået en teoretisk og praktisk prøve i at føre gaffeltruck og/eller gaffelstabler.

Færdselsloven gælder på virksomhedens færdselsområder, som benyttes af en eller flere færdselstyper, og som er tilgængelig for ekstern trafik. I disse tilfælde vil der - ud over certifikat - være krav om kørekort til traktor eller bil i henhold til færdselsloven. Ved en eventuel fradømmelse af førerbevis kan der således ikke føres truck bortset fra helt specifikke tilfælde. I tvivlstilfælde er det politiet, der fastlægger, hvor færdselsloven gælder, og hvor den ikke gælder.

Selvom føreren har certifikat, skal arbejdsgiveren altid instruere i brug af trucken. Herunder kan der være særlige forhold i virksomheden, f.eks. gulvbelastninger, færdselsveje, særlige færdselsregler og stablingsmetoder.

Der er ikke krav om certifikat til kørsel med el-hestev mv., men det følger af arbejdsmiljøloven, at arbejdsgiver har pligt til instruere medarbejderne i at udføre arbejdet sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Anskaffelse, brug og vedligeholdelse af trucken, el-hesten og andre tekniske hjælpemidler

Der skal være skriftlige anvisninger på dansk om betjening, brug og vedligeholdelse af trucken, el-hesten og andre tekniske hjælpemidler. Anvisningerne skal i nødvendigt omfang være angivet direkte på køretøjet, f.eks. skal der være et lastdiagram, som tydeligt kan ses fra førerpladsen.

Anskaffelse

Husk, at arbejdsmiljøorganisationen skal inddrages i planlægningen af ny produktion/ ændringer i den eksisterende, når det har betydning for arbejdsmiljøet. Det gælder f.eks., hvis der skal anskaffes og/ eller ske ændringer af maskiner og tekniske hjælpemidler, og hvis nye eller ændrede arbejdsgange, -processer og -metoder skal indføres.

Arbejdsmiljøorganisationen skal ved planlægningen medvirke til at sikre, at de tekniske hjælpemidler er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningens krav. Undersøg om der er sikkerheds- og sundhedsrisici ved brug af hjælpemidlet, og om der findes udstyr, der beskytter mod særlige risici. Endvidere bør det indgå i overvejelserne om hjælpemidlet er konstrueret med så lavt støj- og vibrationsniveau som muligt.

Husk, at førerpladsen på en truck skal have overdækning, der beskytter mod nedfaldende gods. Der er to undtagelser fra denne regel:

- Trucken er fritaget for overdækning, hvis den ikke anvendes til løft over 1,80 m og ikke kører med gods, der er stablet op til max 2,25 m.
- Truck, som føreren går efter eller står på, når standpladsen ikke begrænser førerens undvigemuligheder. Det vil sige, at standpladsen skal være fri til tre sider.

Truck

Kontrol og eftersyn skal fremgå af leverandørens brugsanvisning. Arbejdstilsynet har udarbejdet vejledende tjeklister til brug for regelmæssige eftersyn af trucken. Det gælder:

- daglige eftersyn
- lovpligtige 12 måneders eftersyn

Det daglige eftersyn

Styretøj, bremses, dæk, horn, spejle og lygter skal altid være i orden. Tjekket skal foretages efter leverandørens anvisninger.

Konstateres fejl eller defekter, der har betydning for sikkerheden, skal de udbedres umiddelbart. Der må kun arbejdes med en truck uden risiko for sikkerhedsmæssige funktionssvigt.

Det lovpligtige 12 måneders eftersyn

Mindst hver 12. måned skal trucken have foretaget et hovedeftersyn. Eftersynet skal foretages af leverandøren eller en anden sagkyndig. Arbejdstilsynet har opstillet en række krav, der skal være opfyldt for, at man kan betragtes som sagkyndig. Hovedeftersynet skal udføres efter leverandørens anvisning og som et minimum omfatte:

- særligt sikkerhedsudstyr
- konstruktion generelt
- hydraulisk udstyr
- gaffler, slæde og mast
- kæder og wirer
- motor og brændstofsysteem, eludstyr
- bremses, styretøj, dæk og lygter
- førerplads og kabine
- særlige tjekpunkter.

For plukketrucks gælder desuden en række supple-

rende tjekpunkter som f.eks. faldsikring, nødstop, nødsænkefunktion, lågefunktion og dørkontakter.

Eftersynet omfatter også eventuelt udskifteligt udstyr til trucken som f.eks. arbejds kurv, forlænger-gafler, klemgafler, tæppespyd, tøndevender og vippecontainer.

Vedligeholdelsesniveauet har stor betydning for arbejdsmiljøet ved truckarbejde. Støj, vibrationer og forurening øges, hvis trucken er dårligt vedligeholdt og motoren dårligt justeret. Det kan derfor

være en god idé at indgå en serviceaftale om eftersyn af trucken. Mange gaffeltruckleverandører tilbyder denne service.

El-hest og andre tekniske hjælpemidler

Tekniske hjælpemidler skal vedligeholdes, så de altid er i forsvarlig stand. Leverandørens anvisninger om eftersyn og vedligeholdelse skal følges.

Mindst hver 12. måned skal der af leverandøren eller anden sagkyndig gennemføres et hovedeftersyn.

Politikker

Anvend altid sikkerhedssele hvis der køres med åben dør eller med trucks, som kun er forsynet med bøjler. Erfaringen viser, at de alvorligste personskader, hvis trucken vælter, er fastklemning mellem bøjle og underlag.

Politikker

En politik skal indeholde faste interne regler for den måde, der køres med tekniske hjælpemidler på – herunder brug af sikkerhedssele. Politikken skal fortælle, hvad der er i orden, og hvad der ikke er i orden. En fører kan være tilbøjelig til at sætte tempoet i vejret, hvis der er travlt. Herved øges risikoen for påkørsel af andre personer, egne skader for truckføreren, materiel og bygning.

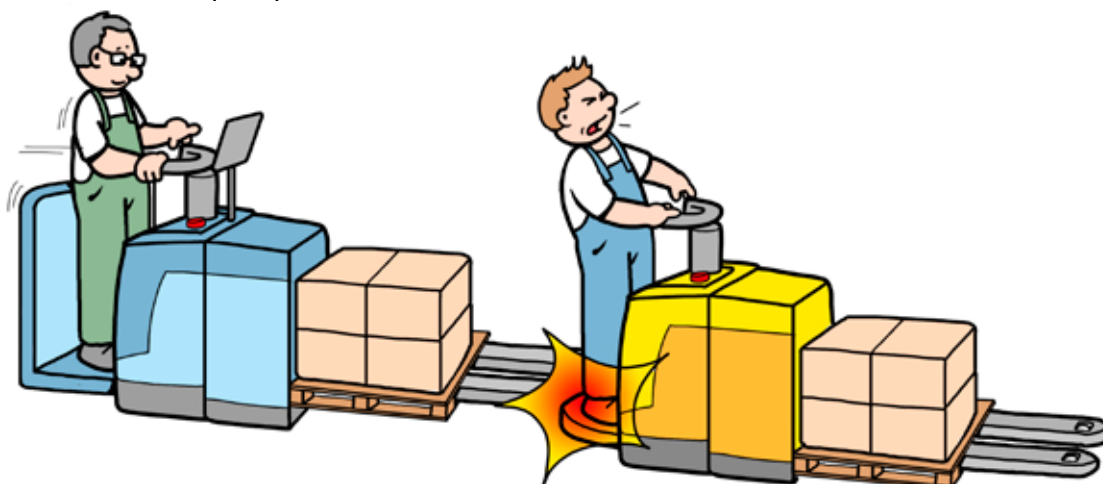
En transportvirksomhed har vurderet kørsel med truck, som det væsentligste faremoment.

Virksomheden har derfor formuleret en politik om, at man skal give sig god tid, da travlhed medfører ulykkesrisici. Medarbejderne giver hinanden gode råd, hvis der er for meget fart på. Ledelsen melder klart og tydeligt ud, at det ikke er acceptabelt at køre hurtigere end, at man har styr på tingene. Det indebærer bl.a., at det er accepteret, hvis en medarbejder påtaler, at en anden medarbejder kører for hurtigt med trucken. Overtrædelser af politikken giver påtale. Det kan f.eks. være nødvendigt overfor nyansatte, der gerne vil give et godt indtryk ved at udføre arbejdsopgaverne i en fart. Politikken er dermed et signal om, at man ønsker en god sikkerhedsmæssig adfærd fra alle beskæftigede i virksomheden.

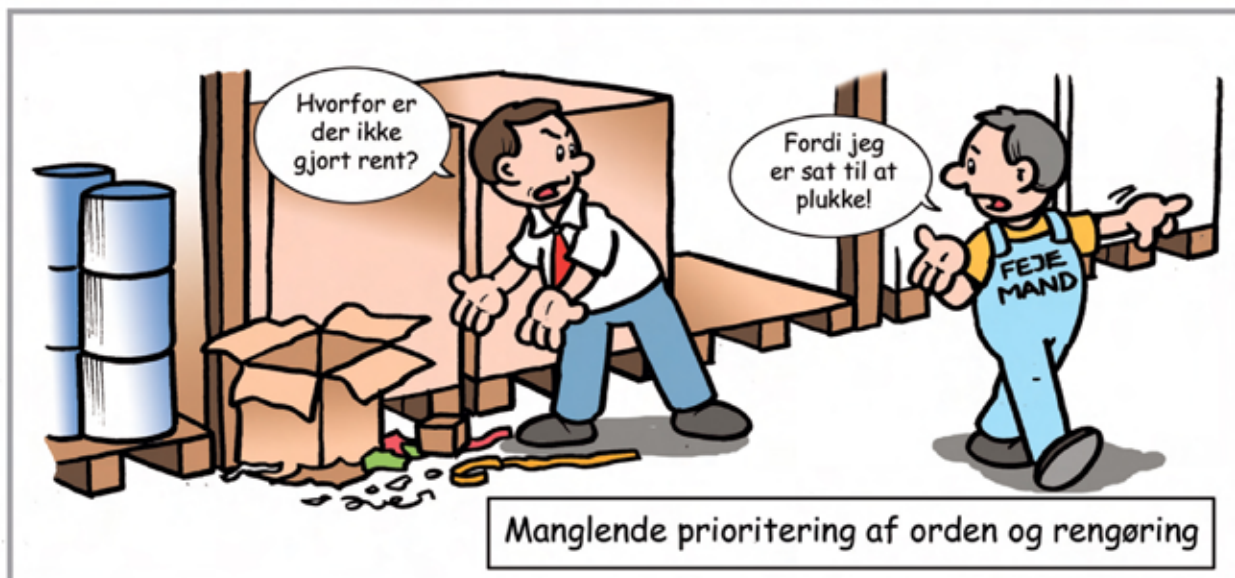
På en vareterminal anvendes el-heste med lukket perron. Den lukkede perron forebygger skader på fødder og hæle, der er de mest udbredte, da den kun giver mulighed for sideværts ind- og udstigning. Samtidig er risikoen for at miste balancen under manøvreringen også minimeret. Man står stabilt og får støtte fra platformens sider. Inden el-hesten blev valgt, fik alle brugere mulighed for at afprøve forskellige typer.

Opmærksomhedspunkter ved anvendelse af truck og el-hest (listen er ikke udtømmende)

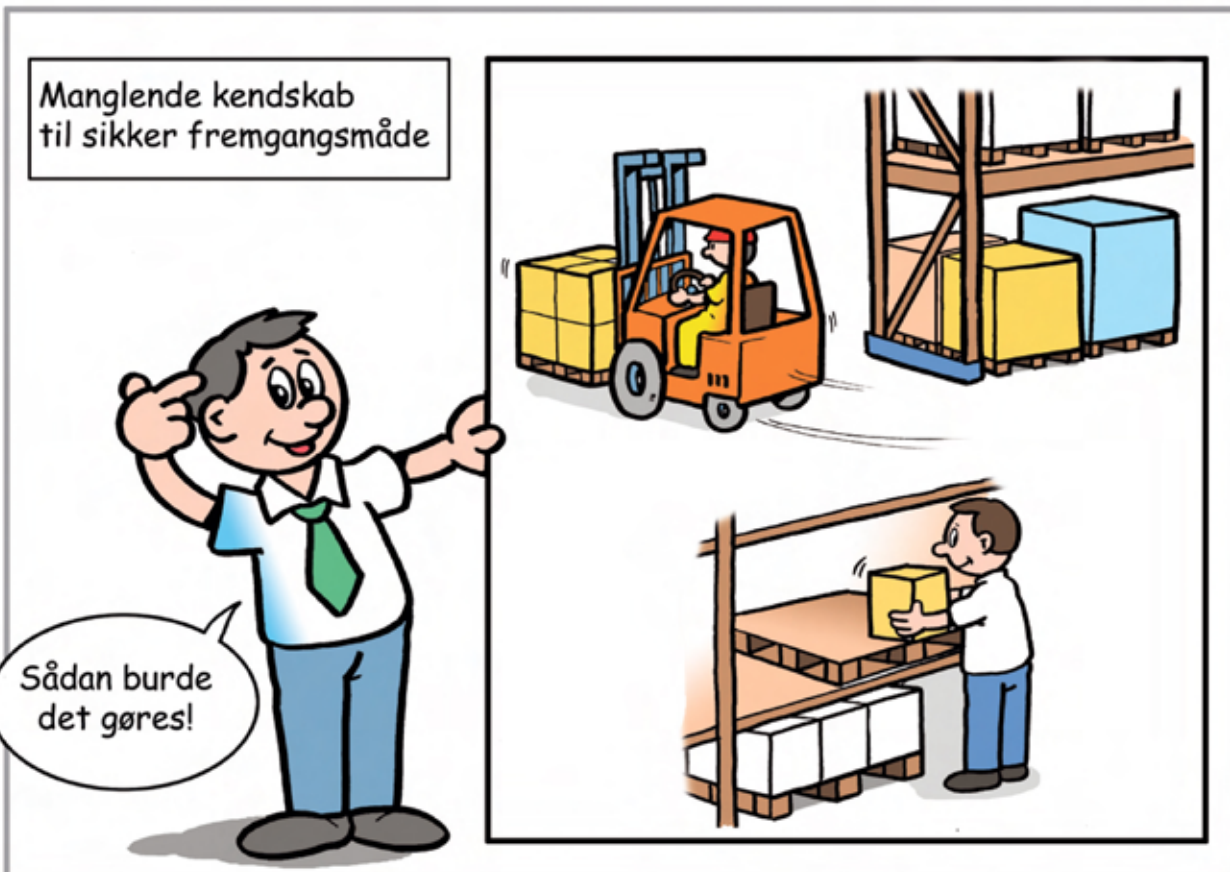
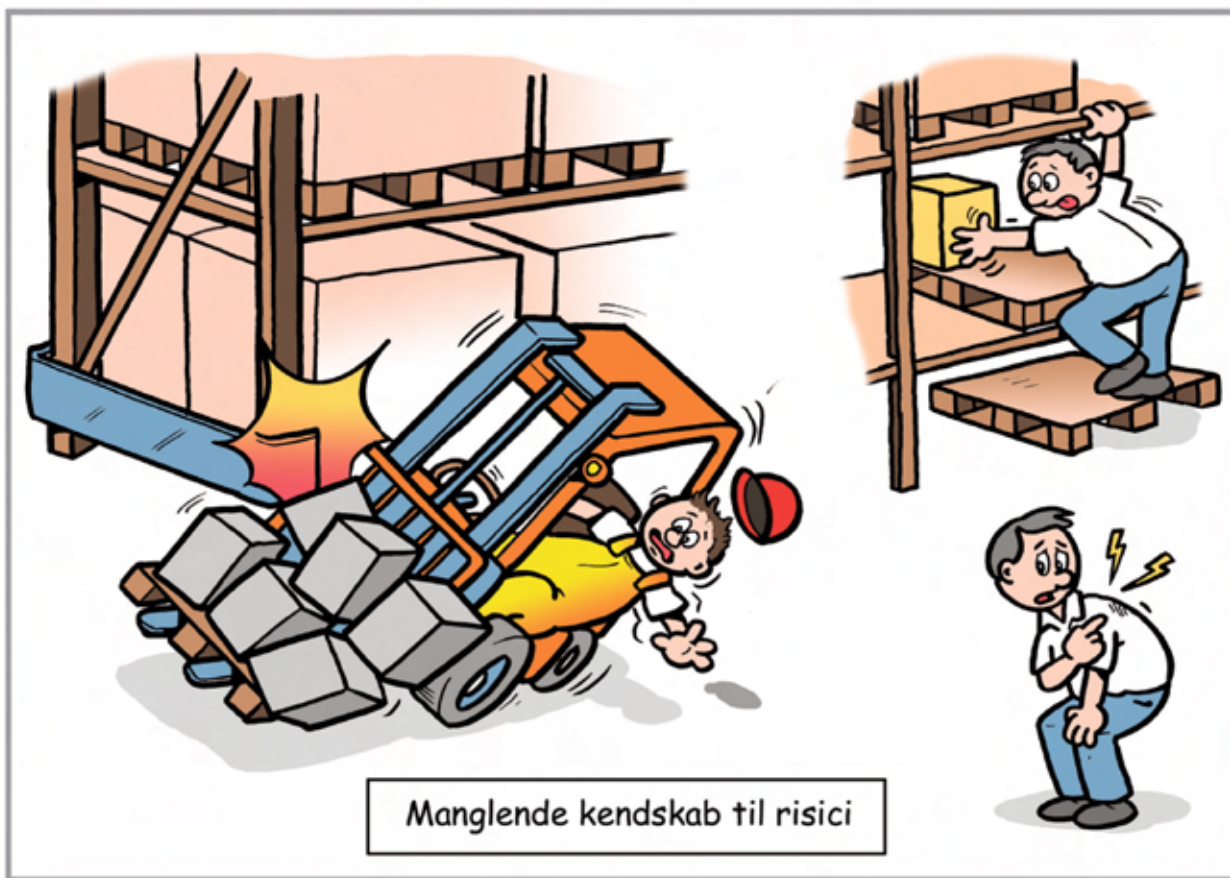
- Lav en politik for kørsel med truck eller el-hest i områder med faste arbejdspladser.
- Passagertransport må kun ske, når trucken er indrettet til det. Trucken eller el-hesten må ikke anvendes til løft af personer.
- Sørg for ryddelighed og tilgængelighed.
- Sørg for plane underlag uden huller og niveauforskydninger.
- Områder for gående og kørende trafik skal være adskilt. Der bør være afstribede færdselsveje og -gange og markerede aflæsnings- og vendepladser. Det kan være nødvendigt at ensrette færdselsvejene.
- Ved udgange til lokaler hvor der køres med truck eller el-hest, skal der være mindst 1 meter mellem udgangen og kørevejen.
- De steder, hvor der ofte er gående personer og samtidig kørende transportmidler, bør der opsættes personrækværk.
- Reolstolper skal være sikret med påkørselsværn, afviserskinner eller lignende.
- Undgå at stable til stor højde og at gods rækker ud over trucken eller el-hesten. Få godt fat om godset, når det transporteres.
- Sørg for at stable gods stabilt. Brug paller.
- Gaflerne skal sænkes og masten tiltes bagud under kørsel med byrde, og gafflerne skal ligeledes sænkes til gulv, når trucken forlades.
- Kørsel med last skal ske baglæns, når den skal ned ad en rampe, og når lasten hindrer udsynet.
- Forsøg ikke at gribe faldende gods.
- Stå aldrig ud af trucken før den står helt stille.
- Sørg for klar og tydelig kommunikation mellem fører og hjælpere. Hav altid øjenkontakt. Hold øje med andre arbejdende.
- Vær ekstra opmærksom, når du starter og bakker. Brems trucken eller el-hesten helt før du stiger af - og spring aldrig af og på.
- Orienter dig grundigt ved udkørsel fra reolgange o.l.
- Brug lukket sikkerhedsfodtøj - så fødder og tæer ikke kommer til skade ved

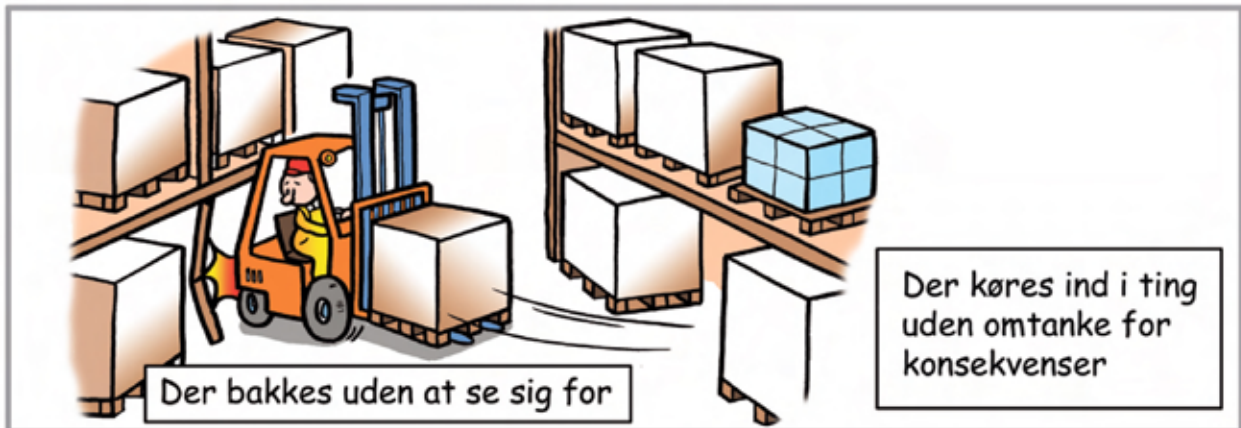
MANGLENDE ORDEN OG VEDLIGEHOLDELSE

MANGLENDE VIDEN OM SIKKERHED

TRAFIKKULTUR

Adresser

Branchevejledningen kan downloades fra www.bartransportogengros.dk

Fællessekretariatet

H. C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdsgiversekretariatet

H. C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdsledersekretariatet

Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf.: 32 83 32 83

Arbejdstagersekretariatet

Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf.: 70 300 300

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C
Tlf.: 70 12 12 88
www.at.dk

Branchevejledningen kan købes gennem

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Lersø Parkallé 105
2100 København Ø
Tlf.: 39 16 52 30
www.arbejdsmiljobutikken.dk

**Branchearbejdsmiljørådet
for transport og engros**

www.bartransport.dk

Layout: Søren Sørensens Tegnestue
1. udgave, 2014
ISBN nr. 978-87-92868-36-7
Vare nr. 123032

